

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

K O

G RINKODAROS IR
KOMUNIKACIJOS
MOKSLŲ INSTITUTAS

LIETUVOS GYVENTOJŲ NELEGALAUS TURINIO VARTOJIMO LYGIO NUSTATYMO TYRIMAS

Tyrimo rezultatų santrauka

2024

Perkančioji organizacija: Lietuvos Respublikos kultūros ministerija

Tyrimo atlikėjai: UAB „KOG institutas“ (KOG institutas), UAB „Norstat LT“

Prie tyrimo rezultatų analizės bei ataskaitos rengimo prisidėjo: Eglė Šedbaraitė, Karolina Jonušaitė, Egidijus Vlaščenko, dr. Lukas Pukelis

Tyrimo koordinatorė: Karolina Jonušaitė

Kontaktai: UAB „KOG institutas“, Algirdo g. 38, Vilnius, info@koginstitutas.lt

ĮVADAS	4
1. TYRIMO METODOLOGIJA	5
1.1. TYRIMO METODIKOS APRAŠYMAS	5
1.2. APKLAUSOS ATRANKOS METODIKA	5
1.3. KLAUSIMYNO STRUKTŪRA	6
1.4. ANALIZĖS PJŪVIAI IR VERTINIMO KRITERIJAI	7
1.5. NELEGALAUS TURINIO VARTOJIMO VERTINIMO KRITERIJŲ PROGNOZAVIMO METODIKA	8
2. TYRIMO REZULTATAI	10
2.1. TYRIMO APRAŠYMAS	10
2.2. PAGRINDINIŲ REZULTATŲ SANTRAUKA	10
2.3. ESMINIAI RODIKLIAI.....	14
2.4. NELEGALAUS TURINIO VARTOJIMO TENDENCIJŲ PROGNOZĖ	16
2.5. TYRIMO IŠVADOS	18
3. TYRIMO KLAUSIMYNAS	21

ĮVADAS

Kaip ir ankstesniais metais, Lietuva išlieka tarp „pirmaujančių“ Europos Sąjungos šalių pagal nelegalaus skaitmeninio turinio vartojimą. Pavyzdžiui, remiantis Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos (EUIPO) 2021 m. tyrimo duomenimis¹, Lietuva užėmė trečią vietą Europos Sąjungoje pagal nelegalaus, autorių teisių turėtojų teises pažeidžiančio turinio vartojimą. Tos pačios organizacijos duomenimis, piratavimo lygis Europos Sąjungoje 2022 m. išaugo 3,3%, o TV turinys sudarė beveik pusę (48%) viso vartojamo nelegalaus turinio. Interneto srautų stebėseną atliekančios įmonės MUSO duomenimis², vartotojų apsilankymai interneto svetainėse, kuriose neteisėtai platinamas autorių teisių saugomas turinys, Lietuvoje nuo 2019 iki 2021 m. sumažėjo daugiau nei 50%, tačiau 2022 m. vėl pastebėta nelegalaus skaitmeninio turinio vartojimo augimo tendencija tam tikrose srityse. Šie duomenys rodo, kad piratavimas vis dar išlieka rimta problema.

Viena iš veiksmingų priemonių, sprendžiant nelegalaus turinio vartojimo problemą, yra nuolatinė situacijos stebėseną. Ši stebėseną leidžia sukurti įrodymais pagrįstą politiką, įvertinti jos veiksmingumą ir tuo remiantis koreguoti jos tikslus bei strategijas. Šiuo tikslu 2023 m. Kultūros ministerija inicijavo Nelegalaus turinio vartojimo lygio nustatymo tyrimo atlikimą. Remiantis anksčiau parengta tyrimo metodologija ir bandomuoju tyrimu 2024 m. buvo atlikta reprezentatyvi Lietuvos gyventojų apklausa apie nelegalaus turinio vartojimą.

Šiame dokumente pateikiama pirmą kartą pilna apimtimi atlikto reprezentatyvaus Lietuvos gyventojų nelegalaus turinio vartojimo lygio nustatymo tyrimo rezultatų santrauka (toliau – Santrauka). Pristatant atliktą tyrimą, trumpai aprašoma atlikto tyrimo metodika, pateikiama pagrindinių tyrimo rezultatų santrauka, esminiai rodikliai, nelegalaus turinio vartojimo tendencijų prognozė ir tyrimo išvados. Santraukos pabaigoje pateikiamas tyrimo klausimynas.

¹ Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba, *Online Copyright Infringement in the EU, Films, Music, Publications, Software and TV, 2017-2022*. 2023. Prieiga: https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/reports/2023_online_copyright_infringement_in_eu/2023_online_copyright_infringement_in_eu_FullR_en_en.pdf

² Piratavimo ir nelicencijuotos žiniasklaidos vartojimo duomenų bendrovė MUSO. *Publishing Piracy Report YE Q1*. 2023.

Prieiga: https://6347345.fs1.hubspotusercontent-na1.net/hubfs/6347345/globe-interactive-piracy/Publishing%20Report%20Q123_final.pdf?utm_campaign=WP9%3A%20Publishing%20Piracy%20Report&utm_medium=email&hsenc=p2ANqtz-8jYBUHfDfZ2YKfZCZBdSvu6QrBS6hesnpzQq8du4pp7SGz03Lha95VEa3-QfcQ3s0mfHbi07nABTfMejMqqcpjmq3LDOCPWAe-RLXOxKVGLrAV4FU&hsmi=261135172&utm_content=261135172&utm_source=hs_automation

1. TYRIMO METODOLOGIJA

1.1. Tyrimo metodikos aprašymas

Metodikos tikslas – parengti Lietuvai pritaikyto nelegalaus turinio vartojimo ir visuomenės nuostatų tyrimo metodologiją. Remiantis šiuo tyrimu, turi būti galima periodiškai stebėti Lietuvos gyventojų nelegalaus turinio vartojimą, išsiaiškinti visuomenės požiūrį į nelegalaus turinio vartojimą, stebėti visuomenės nelegalaus turinio vartojimo įpročių ir nuostatų kaitą.

Tyrimo metodologija suformuota remiantis 2023 m. parengta Lietuvos gyventojų nelegalaus turinio vartojimo lygio nustatymo tyrimo metodologija bei bandomuoju tyrimu.

1.2. Apklauso atrankos metodika

Kadangi tyrimo tema išskirtinai susijusi su internetu, Metodikoje pasiūlytas efektyviausias kaštų, apklausos greičio ir tinkamumo temai atžvilgiu apklausos būdas – internetinio panelio vartotojų apklausa. Tyrimo atrankos metodologijos santrauka pateikiama 1 lentelėje.

1 lentelė. Tyrimo metodologijos santrauka

Apklauso metodas	Kiekybinė internetinio panelio vartotojų apklausa
Tikslinė grupė	14–64 metų Lietuvos gyventojai, aktyviai besinaudojantys internetu
Imties sudarymas	Sudaromos kvotos pagal aktyvių interneto vartotojų statistiką: jų pasiskirstymą pagal lytį, amžiaus grupes ir gyvenamąją vietovę
Jaunimo apklauso metodika	14–15 m. vaikai kviečiami dalyvauti gavus tėvų sutikimą per tam skirtus klausimus klausimyne; 16–29 m. (ir vyresnių gyventojų) dalyvavimas savarankiškas
Imties dydis	Renkama imtis – N=1200: <ul style="list-style-type: none"> - N=1000 pagrindinė imtis (14–64 m. amžiaus grupėje); - N=150 papildomas pririnkimas (14–29 m. amžiaus grupėje); - N=50 renkama papildomai galimam diskvalifikavimui po kokybės kontrolės (3–4 % bendros imties)³.

³ Duomenų tvarkymo etape įprastai tikrinami tokie atvejai: pernelyg greitas pildymas, palyginti su kitų respondentų pildymo mediana; tendencingas pildymas (visur ar beveik visur pasirenkami tik skalės atsakymai eilute žemyn arba įstrižai; visur žymimas tik vienas atsakymas, net jei galimi keli, arba tik atsakymai „Nežinau“, ir pan.).

	Galutinė siektina imtis: ne mažiau nei 1150 respondentų, iš jų 14–29 m. amžiaus grupėje užtikrinant ne mažiau nei 400 respondentų.
--	---

1.3. Klausimyno struktūra

Rengiant klausimą buvo orientuojamasi į pagrindinę Metodikos paskirtį – padėti priimti tikslesnius sprendimus formuojant, koordinuojant ir įgyvendinant autorių teisių apsaugos politiką. Taigi, sprendžiant dėl į Metodiką įtrauktinų klausimų, atsižvelgta į tai, kiek jie gali būti panaudojami atliekant tęstinę situacijos stebėjimą, nustatant politikos veiksmų efektyvumą, siekiant suprasti pokyčių veiksnius, taip pat į tai, ar yra galimybė daryti tiems aspektams poveikį ir panaudoti juos viešosios komunikacijos kampanijose.

Išsikeltiems tyrimo tikslams pasiekti buvo sukurtas 26-ių klausimų klausimynas, tačiau ne visi klausimai užduodami visiems respondentams. Atliekant kas antrą tyrimo bangą (kas du metus), pasiūlyta galimybė naudoti mažesnės apimties klausimyną. Šioje Metodikoje pateikiamos abi versijos: trumpoji, apimanti esminius klausimus, aktualius matuoti kiekviename tyrime (pažymėta klausimyne „T“ raide), ir išplėstinė, apimanti papildomai ir tuos klausimus bei aspektus, kurie, tikėtina, kinta lėtai ir (arba) nėra naudojami stebėtiniams rodikliams apskaičiuoti (visas klausimynas).

Klausimyno sudėtinės dalys (bloškai):

1. Legalaus ir nelegalaus turinio vartojimo įpročiai
2. Legalaus ir nelegalaus turinio pasirinkimo priežastys
3. Legalaus ir nelegalaus turinio vartojimo būdai, neigiamos pasekmės
4. Visuomenės žinios, įsitikinimai ir nuostatos
5. Komunikacija socialinėje erdvėje ir šeimoje

Pagalbiniai bloškai: sociodemografiniai klausimai; klausimai respondentų atrankai, kurie į apklausą įtraukiami per tėvus.

Klausimyne pasirinkta nelegalaus turinio vartojimą įvardyti kasdienėje kalboje vartojamu terminu „piratavimas“, siekiant neakcentuoti veiksmo neteisėtumo ir paskatinti nuoširdesnius atsakymus bei mažesnę respondentų nubyrėjimą atliekant apklausą. Be to, šis terminas yra trumpesnis ir leidžia sklandžiau formuluoti klausimus.

Tyrimo klausimynas pateikiamas Santraukos pabaigoje.

1.4. Analizės pjūviai ir vertinimo kriterijai

Analizuojant apklausos duomenis, visi rodikliai analizuojami procentiniais dydžiais, atrenkant gyventojų grupes pagal aktualius kriterijus. Dalis bendrųjų klausimų yra skirta visiems apklausos dalyviams, nepriklausomai nuo to, ar jie vartoja nelegalų turinį. Kai analizuojami bendri nelegalaus turinio vartojimo aspektai (nelegalaus turinio gavimo būdai, pasirinkimo priežastys ir kt.), procentiniai dydžiai skaičiuojami nuo visų apklausos dalyvių, kurie nurodė bent kartais vartojantys nelegalų turinį. Kai analizuojamas konkrečių kategorijų nelegalaus turinio vartojimas, procentiniai dydžiai skaičiuojami nuo du kriterijus atitinkančios grupės – konkretų turinį vartojančių asmenų, kurie nurodė bent kartais vartojantys nelegalų turinį.

Analizuojant apklausos duomenis, taikomi papildomi analizės pjūviai, nurodant statistiškai reikšmingus skirtumus pagal sociodemografinius ir kitus papildomus kriterijus: amžių, lytį, gyvenamąją vietą, pajamas, išsimokslinimą, naudojimosi internetu įgūdžius.

Analizuojant tyrimo duomenis, siūloma nustatyti nelegalaus turinio vartotojų (toliau – piratai) profilį ir išanalizuoti įvairius rodiklius (nelegalaus turinio pasiekimo būdus, visus žinių ir nuostatų vertinimo klausimus) pagal šias grupes:

Nuolatinis piratas (vartoja bent vienos kategorijos nelegalų turinį kelis kartus per mėnesį ar dažniau)

Nereguliarus piratas (vartoja bent vienos kategorijos nelegalų turinį kartą per mėnesį ar rečiau)

Ne piratas (nevarvoja nelegalaus turinio)

Taip pat, remiantis apklausos duomenimis, sukuriama šių grupių tipinių atstovų sociodemografiniai portretai pagal amžių, pajamas ir kitus statistiškai reikšmingus kriterijus, t. y. nustatoma, kokie sociodemografiniai požymiai būdingi dažniausiai nelegalų turinį vartojantiems asmenims.

Atskirą dėmesį tyrimo ataskaitoje skiriamas **jaunimo tikslinei grupei** (14–29 metų amžiaus respondentai).

Esminiai rodikliai (vertinimo kriterijai)

Remiantis 2023 m. sukurta tyrimo Metodika, dalis apklausoje pateiktų klausimų analizuojami kaip rodikliai, nurodant jų pokytį laike. Vis dėlto verta išskirti keletą svarbiausių rodiklių (vertinimo kriterijų), pagal kuriuos būtų galima apibendrintai įvertinti nelegalaus turinio vartojimo situacijos pokyčius laike. Visi rodikliai, išskyrus legalaus mokamo turinio vartojimą, suformuluoti kaip probleminiai, jie nurodo spręstinas problemas, o siekiamas pokytis yra jų mažėjimas:

R1. Piratavimo indeksas: išvestinis rodiklis, apskaičiuotas naudojant R2–R5 rodiklius – du, apibūdinančius nelegalaus turinio vartojimo įpročius (R2 ir R3), ir du, apibūdinančius nelegalaus turinio vartojimo priimtimumo ir pakantumo jam nuostatas (R4 ir R5).

- R2. Bendras nelegalaus turinio vartojimo lygis:** kokia dalis gyventojų per pastaruosius 12 mėnesių vartotojo bent vienos kategorijos nelegalų turinį. Teigiamas pokytis – rodiklio mažėjimas.
- R3. Nuolatinių nelegalaus turinio vartotojų kiekis:** kokia dalis gyventojų per pastaruosius 12 mėnesių reguliariai (kelis kartus per mėnesį ar dažniau) vartotojo bent vienos kategorijos nelegalų turinį. Teigiamas pokytis – rodiklio mažėjimas.
- R4. Skirtingų veiksmų su nelegaliu turiniu priimtinumai:** kokia dalis gyventojų bent vieną veiksmą su nelegaliu turiniu nurodo kaip priimtina. Teigiamas pokytis – rodiklio mažėjimas.
- R5. Pakantumas nelegalaus turinio vartojimui:** kokia dalis gyventojų išreiškia pakantumą nelegalaus turinio vartojimui. Teigiamas pokytis – rodiklio mažėjimas.
- R6. Negebėjimas atskirti legalių ir nelegalių internetinio turinio prieigų:** kokia dalis gyventojų nurodo negalintys atskirti legalių ir nelegalių internetinio turinio šaltinių. Teigiamas pokytis – rodiklio mažėjimas.
- R7. Informacijos nepakankamumas:** kokia dalis gyventojų nurodo, kad jiems nepakanka informacijos apie prieigą prie legalaus turinio ir nelegalaus turinio vartojimo pasekmes.
- R8. Legalaus mokamo turinio vartojimas:** kokia dalis gyventojų vartoja pavienį ir (arba) prenumeruojamą legalų mokamą turinį. Teigiamas pokytis – rodiklio didėjimas.

Visi rodikliai, išskyrus piratavimo indeksą (R1), išreiškiami procentais. Piratavimo indeksas išreiškiamas balu pagal skalę nuo 0 iki 100, kurioje labiau pageidaujama situaciją rodo mažesnis balas. Kuo mažesnė indekso vertė, tuo mažesnis Lietuvos gyventojų nelegalaus turinio vartojimo lygis ir (arba) didesnis nepakantumas nelegalaus turinio vartojimui.

1.5. Nelegalaus turinio vartojimo vertinimo kriterijų prognozavimo metodika

Vienas iš nelegalaus turinio vartojimo tyrimui keliamų tikslų – pateikti prognozes, kaip nelegalaus turinio vartojimo lygis, išreikštas aprašytais rodikliais ir apibendrintu piratavimo indeksu, galėtų kisti artimiausioje ateityje. Remiantis tyrimo duomenimis, pateikiama 2026 m., 2028 m. ir 2030 m. prognozė. Pirmoji nelegalaus turinio vartojimų tendencijų prognozė buvo atlikta 2023 m. Šiame metu buvo įvertinti ankstesnės prognozės rezultatai bei patikslintos prognozės 2026 m., 2028 m. ir 2030 metams, remiantis paskutinio tyrimo duomenimis.

Prognozės atliekamos apskaičiuojant tris alternatyvius kaitos scenarijus: realistinį, pesimistinį ir optimistinį:

- **Optimistiniame scenarijuje** daromos prielaidos, kad visuomenės sąmoningumas, nepakantumas nelegalaus turinio vartojimui sparčiai auga, o valstybei sėkmingai pavyksta kovoti su nelegaliu turiniu, mažinant jo prieinamumą ir (arba) įvedant teisinę atsakomybę už jo vartojimą.

- **Neutraliame scenarijuje** daroma prielaida, kad pokyčiai, susiję su visuomenės sąmoningumu dėl nelegalaus turinio vartojimo ir nelegalaus turinio prieinamumu, bus minimalūs.
- **Pesimistiniame scenarijuje** daroma prielaida, kad visuomenės sąmoningumo dėl nelegalaus turinio vartojimo lygis šiek tiek kris, o nelegalaus turinio prieinamumas didės.

Scenarijai yra rengiami trimis etapais. Pirmame etape sukuriama regresijos modeliai, kurie leidžia nustatyti, kaip pasirinkti demografiniai, ekonominiai ir kiti veiksniai prisideda prie įvairių piratavimo indekso sudedamųjų dalių. Antrame etape modeliuojama, kaip demografiniai ir ekonominiai veiksniai galėtų kisti ateityje. Taikant ekstrapoliaciją, sudaromi sintetinių duomenų rinkiniai, turintys panašias tikėtinas charakteristikas kaip visa Lietuvos visuomenė keturiuose laiko taškuose (2024 m., 2026 m., 2028 m. ir 2030 m.). Trečiame etape šie duomenų rinkiniai papildomi duomenimis, kurie gali varijuoti priklausomai nuo scenarijaus ir sugeneruojamos prognozės pagal skirtingus scenarijus.

2. TYRIMO REZULTATAI

2.1. Tyrimo aprašymas

Lietuvos gyventojų nelegalaus turinio vartojimo ir nuostatų tyrimas atliktas 2024 metų liepos 3 – rugpjūčio 4 dienomis. Tyrimą atliko UAB „KOG institutas“ ir UAB „Norstat LT“. Tyrimas atliktas pagal „Lietuvos gyventojų nelegalaus turinio vartojimo lygio nustatymo metodiką“. Pagrindiniai duomenys apie tyrimo metodologiją pateikiami 2 lentelėje.

2 lentelė. Nelegalaus turinio tyrimo metodologijos santrauka

Apklauso metodas	Reprezentatyvi kiekybinė internetinio panelio vartotojų apklausa.
Tikslinė grupė	14–64 metų Lietuvos gyventojai, aktyviai besinaudojantys internetu
Imties sudarymas	Sudarytos kvotos pagal aktyvių interneto vartotojų statistiką: jų pasiskirstymą pagal lytį, amžiaus grupes ir gyvenamąją vietovę
Jaunimo apklauso metodika	14–15 m. vaikai kviečiami dalyvauti gaunant tėvų sutikimą per tam skirtus klausimus klausimyne; 16–29 m. (ir vyresnių gyventojų) dalyvavimas savarankiškas
Imties dydis	Visos imties dydis N = 1198; 14–29 m. amžiaus grupės imties dydis N = 440.

2.2. Pagrindinių rezultatų santrauka

Legalaus ir nelegalaus turinio vartojimo įpročiai

Lietuvos gyventojai dažniausiai internete klausosi muzikos, žiūri filmus, serialus, TV laidas ir vaizdo įrašus, taip pat dažnai naudojasi kompiuterinėmis programomis – kasdien arba beveik kasdien šiomis veiklomis užsiima atitinkamai 36 proc., 33 proc. ir 19 proc. Lietuvos gyventojų.

6 iš 10 tyrimo dalyvių per pastaruosius 12 mėnesių vartojo kokį nors mokamą legalų turinį – dažniausiai prenumeravo ar pirkė licenciją žiūrėti filmus, TV laidas, vaizdo įrašus, žaisti vaizdo žaidimus, naudotis kompiuterinėmis programomis ar pasiekti mokomąjį audiovizualinį turinį.

4 iš 10 Lietuvos gyventojų per pastaruosius 12 mėnesių vartojo bent vienos rūšies nelegalų turinį. Remiantis duomenimis apie nelegalaus turinio vartojimo dažnį, tyrimo dalyviai buvo suskirstyti į tris grupes: nuolatinis, nereguliarius nelegalaus turinio vartotojus ir nevartojančius nelegalaus turinio.

Nuolatiniai nelegalaus turinio vartotojai, vartojantys bent vienos kategorijos nelegalų turinį bent kelis kartus per mėnesį, sudaro 26 proc. visų tyrimo dalyvių, ir statistiškai reikšmingai daugiau – net 42 proc. – 14–29 metų amžiaus tikslinės grupės atstovų. Į nuolatinio nelegalaus turinio vartotojų kategoriją taip pat dažniau patenka vyrai, trijų didžiųjų Lietuvos miestų gyventojai bei studentai ir moksleiviai.

Nereguliarių nelegalaus turinio vartotojų, t. y. tokių, kurie vartoja nelegalų turinį kartą per mėnesį ar rečiau, dalis yra 14 proc. tarp visų tyrimo dalyvių ir 16 proc. tarp 14–29 metų amžiaus grupės atstovų. Nereguliarių tokio turinio vartotojų demografinės charakteristikos reikšmingai nesiskiria nuo bendros interneto vartotojų populiacijos. Sąsajų su nelegalaus turinio vartotojų tipais ir respondentų finansine padėtimi taip pat nebuvo nustatyta.

Legalaus ir nelegalaus turinio pasirinkimo priežastys

Su kaina susijusios priežastys bei turinio pasiūla (jo kiekis ir prieinamumas suprantama ar gimtąja kalba) yra pagrindinės priežastys, kodėl respondantai renkasi vartoti nelegalų turinį.

Tyrimo dalyviai, kurie vartojo tik legalų turinį, dažniausiai pabrėžė, kad tokį jų pasirinkimą lemia legalių šaltinių pakankamumas, požiūris, kad atlikėjai gautų atlygį už savo kūrinis, siekis nedaryti nieko neteisėta bei baimė užkrėsti savo kompiuterį virusais.

Nelegalaus turinio prieigos ir vartojimo būdai, neigiamos pasekmės

Paklausti apie nelegalaus turinio prieigos būdus, respondantai, vartoję nelegalų turinį per pastaruosius metus, nurodė, kad nelegalų turinį dažniausiai vartojo tiesiogiai nelegalioje svetainėje (44 proc. visų tyrimo dalyvių), parsisiuntė per „Torrent“ (24 proc.) ar tiesiai iš interneto svetainės (23 proc.). 15 proc. nelegalų turinį vartojusių respondentų nurodė naudojęsi iš kitų gautais mokamų prieigų slaptažodžiais ar programinės įrangos licencijomis.

Daugiau nei pusė visų nelegalų turinį vartojusių respondentų teigė, kad vartodami tokį turinį nepatyrė jokių neigiamų pasekmių. Susidūrę su neigiamomis pasekmėmis dažniausiai minėjo prastą vaizdo ar garso kokybę (24 proc. visų nelegalaus turinio vartotojų). Taip pat, buvo minima tai, kad kompiuteris ar kitas įrenginys pradėjo rodyti nepageidaujamą turinį (10 proc. visų nelegalaus turinio vartotojų).

Žinios, įsitikinimai ir nuostatos

Daugiau nei pusė tyrimo dalyvių (58 proc.) nurodė, kad jiems labai lengva arba palyginti lengva atskirti, ar jų naudojama prieiga prie internetinio turinio yra legali ar ne. Taip dažniau nurodė tie, kurie mano turintys puikius naudojimosi internetu įgūdžius, bei nelegalaus turinio vartotojai. Todėl galima teigti, kad nelegalaus turinio vartotojai yra įgudę atpažinti tokį turinį ir retas kuris jį vartoja atsitiktinai.

Paklausti, pagal kokius požymius galima atskirti legalią svetainę nuo nelegalios, respondentai dažniausiai minėjo, kad legalioje svetainėje pateikiama turinio platintojo juridinė informacija (įmonės pavadinimas, rekvizitai) bei kontaktinė informacija (kontaktinė forma), o nelegalias svetaines dažniausiai galima atskirti pagal adreso pabaigą (.in, .to, .cc, .net) ir tai, kad tokioje svetainėje prašoma ją paremti, aukoti. Didžioji dalis tyrimo dalyvių pastebėjo, kad tiek legalios, tiek nelegalios svetainės išsiskiria kokybišku, šiuolaikiniu dizainu, taip pat kad naršant tiek legalias, tiek nelegalias svetaines iškyla reklaminiai langai ar reklamjuostės.

Vertindami skirtingų veiksmų su nelegaliu turiniu internete priimtinumą, respondentai atlaidžiausiai (kaip labiausiai priimtina) vertino nelegalaus turinio parsisiuntimą tik savo naudojimo reikmėms, įrašų, įkeltų „Youtube“ be teisių savininko leidimo bei filmų, serialų ar kito turinio žiūrėjimą piratinio turinio svetainėje. Mažiausiai priimtina respondentams atrodo be savininko leidimo įkelti nelegalų ar legalų turinį į internetą, taip pat su kitais pasidalyti iš nelegalių šaltinių gautu turiniu. Šias nuostatas atspindi ir atsakymai į klausimą, kiek respondentai sutinka su įvairiais teiginiais apie nelegalaus turinio vartojimą: nors 57 proc. visų tyrimo dalyvių sutinka, kad nelegalaus turinio vartojimas yra vagystė, tik 29 proc. pritaria, kad nelegalaus turinio naudojimas savo reikmėms yra nusikaltimas, už kurį turėtų būti baudžiama. Panaši dalis mano, kad naudojimas nelegaliu turiniu savo reikmėms niekam nedaro didelės žalos (32 proc.). O su teiginiu kad šiais laikais visi vartoja nelegalų turinį, sutinka 28 proc. dalyvių.

Kad yra mažai girdėję apie nelegalaus turinio vartojimo daromą žalą, nurodė beveik 45 proc. tyrimo dalyvių. Tačiau jie palankiau vertino informacijos apie legalias prieigas prie lietuvių ir užsienio kūrėjų turinio internete pakankamumą – kad jos nepakanka, nurodė daugiau nei penktadalis respondentų.

Respondentų taip pat buvo klausama, kokie teiginiai juos labiausiai paskatintų susimąstyti prieš renkantis vartoti nelegalų turinį. Sprendžiant iš atsakymų, labiausiai nuo nelegalaus turinio vartojimo padėtų atgrasyti komunikacija apie asmeniškai patiriamą žalą (mokėjimo kortelės ar banko duomenų vagystė, įrenginio užkrėtimas virusais ar kenkėjiškomis programomis, rizika gauti baudą už naudojimąsi nelegaliu turiniu) – tai paskatintų susimąstyti 61–68 proc. respondentų. Nuo nelegalaus turinio vartojimo atgrasyti galėtų ir baudos. Bauda iki 200 eurų galimai turėtų poveikį maždaug pusei nelegalų turinį vartojančių Lietuvos gyventojų, dar 19 proc. nelegalų turinį vartojančių gyventojų poveikį turėtų didesnė nei 200 eurų bauda.

Komunikacija socialinėje erdvėje ir šeimoje

57 proc. Lietuvos gyventojų yra pasiekusi kokia nors komunikacija apie nelegalų turinį – jie matė socialinę reklamą, nukreiptą prieš nelegalaus turinio vartojimą, ir (ar) pastebėjo šią temą žiniasklaidoje.

Jaunų asmenų (14–19 metų amžiaus) bei tėvų, auginančių vaikus iki 17 metų amžiaus, buvo klausama apie nelegalaus turinio vartojimo patirtį, tėvų žinojimą apie vaikų elgesį ir nuomonę šiuo klausimu. 6 iš 10 nelegalų turinį vartojančių jaunuolių mano, jog jų tėvai žino, kad jie vartoja nelegalų turinį, 27 proc. iš jų nuomone, jų tėvai patys vartoja nelegalų turinį. Tyrimo duomenys rodo bendrą tendenciją, kad vienai šeimai priklausančių tėvų ir jaunuolių elgesys ir nuostatos dėl nelegalaus turinio yra panašūs. Taip pat nustatyta, kad tik trečdalis tėvų yra aptarę nelegalaus turinio vartojimą

ir jo vertinimą su vaikais, o nuolatiniai nelegalaus turinio vartotojai dažniau teigia, kad nėra kalbėjęsi su vaikais šia tema.

Pagrindiniai 14–29 metų amžiaus grupės nelegalaus turinio vartojimo įpročių ir nuostatų skirtumai

14–29 metų amžiaus grupė internetinį turinį vartoja dažniau nei vyresni gyventojai. Tarp šios grupės atstovų yra ir daugiau mokamo legalaus turinio vartotojų (83 proc., lyginant su 66 proc. tarp visų respondentų).

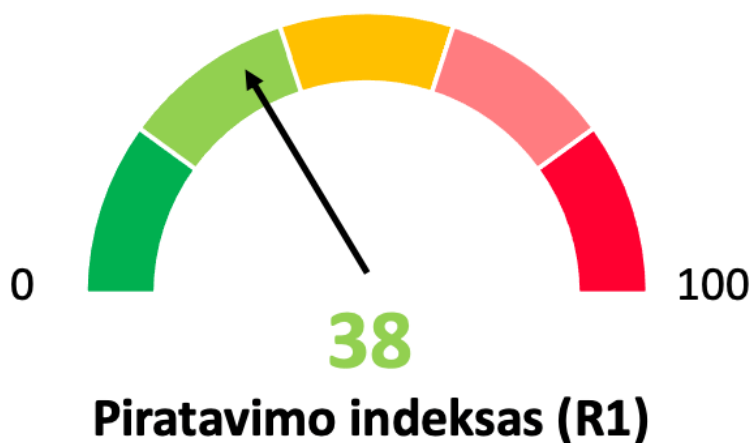
14–29 metų amžiaus grupėje yra daugiau nelegalaus turinio vartotojų nei visoje populiacijoje – per pastaruosius 12 mėnesių 58 proc. jaunuolių rinkosi nelegalų turinį (palyginti su 40 proc. visų gyventojų). Tarp jaunų asmenų taip pat yra daugiau – net 42 proc. – nuolatinių nelegalaus turinio vartotojų (palyginti su 29 proc. tarp visų respondentų). Nelegalų turinį vartojantys 14–29 metų amžiaus grupės atstovai yra dažniau susidūrę su neigiamomis tokio elgesio pasekmėmis.

14–29 m. tyrimo dalyviams daugelis nelegalių veiklų atrodo priimtinesnės. Tačiau šios grupės atstovai dažniau yra dalyvavę paskaitose ar renginiuose apie nelegalaus turinio vartojimą savo mokslo įstaigose arba turėjo pokalbių šia tema su savo pedagogais.

2.3. Esminiai rodikliai

14–64 metų amžiaus Lietuvos gyventojų tikslinė grupė

Apibendrintas piratavimo indeksas (R1)⁴ – 38.

40 % gyventojų **bent kartais** vartoja kokios nors kategorijos nelegalų turinį* (R2).

26 % Lietuvos gyventojų **reguliariai** vartoja nelegalų turinį* (R3).

48 % gyventojų laiko **priimtiniu** bent vieną nelegalios prieigos prie internetinio turinio ar jo sklaidos būdą* (R4).

39 % gyventojų yra **pakantūs** nelegalaus turinio vartojimui* (R5).

25 % gyventojų nurodo **negebantys** atskirti legalių ir nelegalių internetinio turinio prieigų (R6).

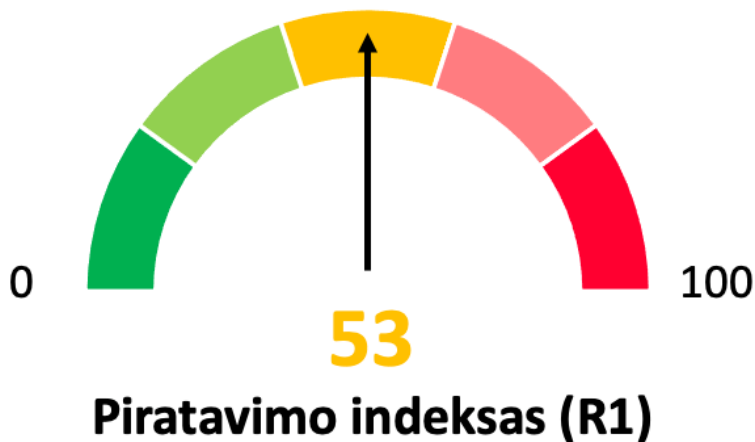
60 % gyventojų **nepakanka informacijos** apie nelegalaus turinio daromą žalą ir legalias prieigas prie internetinio turinio (R7).

⁴ Apibendrintas indeksas skaičiuojamas naudojant žvaigždute pažymėtus rodiklius.

66 % gyventojų vartoja **legalų mokamą** turinį (R8).

14–29 metų amžiaus jaunimo tikslinė grupė

Apibendrintas piratavimo indeksas (R1)⁵ – 53.

58 % bent kartais vartoja kokios nors kategorijos nelegalų turinį* (R2).

42 % reguliariai vartoja nelegalų turinį* (R3).

62 % laiko **priimtinu** bent vieną nelegalios prieigos prie internetinio turinio ar jo sklaidos būdą* (R4).

50 % yra **pakantūs** nelegalaus turinio vartojimui* (R5).

20 % nurodo **negebantys** atskirti legalių ir nelegalių internetinio turinio prieigų (R6).

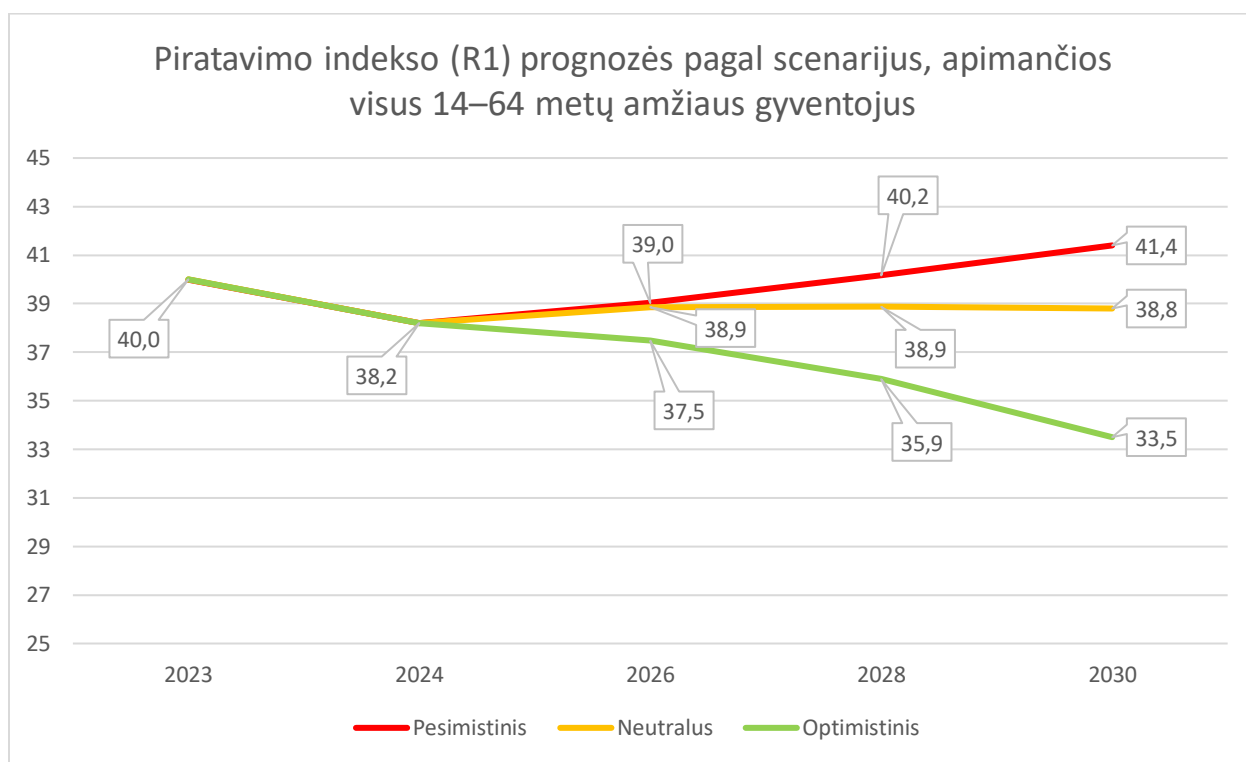
61 % **nepakanka informacijos** apie nelegalaus turinio daromą žalą ir legalias prieigas prie internetinio turinio (R7).

⁵ Apibendrintas indeksas skaičiuojamas naudojant žvaigždute pažymėtus rodiklius.

83 % vartoja **legalų mokamą** turinį (R8).

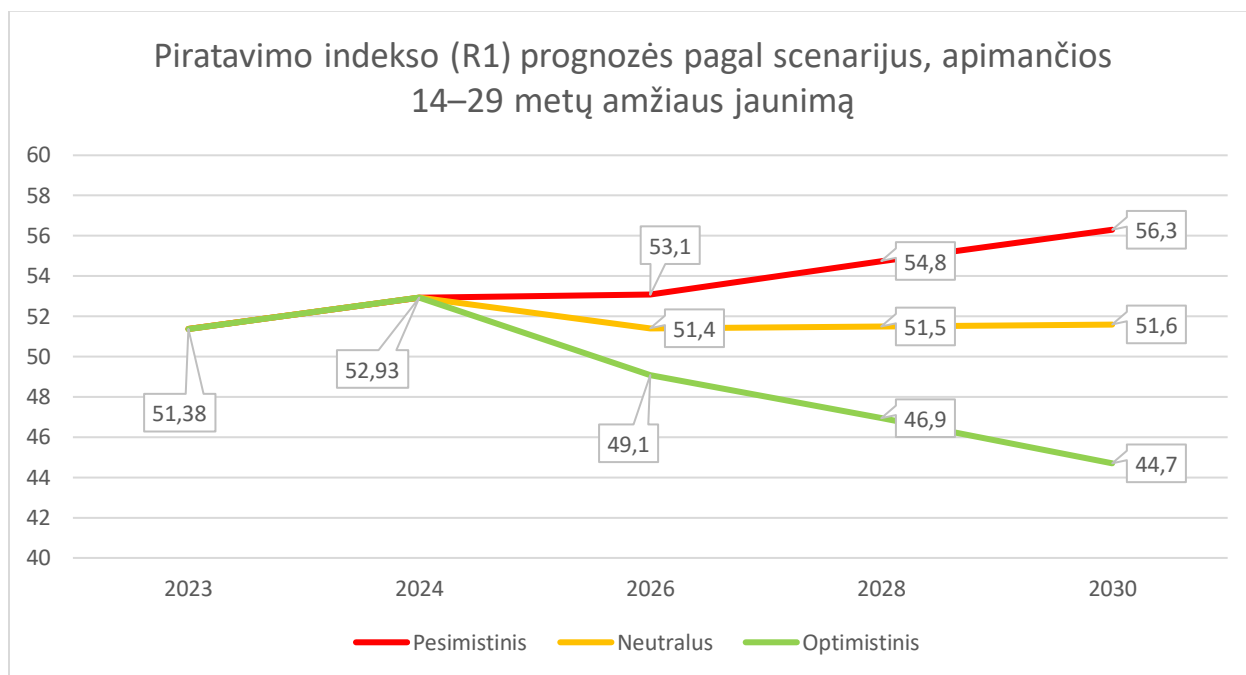
2.4. Nelegalaus turinio vartojimo tendencijų prognozė

Piravimo indekso kitimo prognozės pagal tris scenarijus, apimančios visus Lietuvos gyventojus, pateiktos 1 paveiksle.

1 pav. Piravimo indekso kitimo prognozės pagal scenarijus (apimančios 14–64 metų amžiaus Lietuvos gyventojus)

2 paveiksle pavaizduotos piravimo indekso kitimo prognozės pagal tris scenarijus, apimančios jaunimo (14–29 metų amžiaus) tikslinę grupę.

2 pav. Pirataavimo indekso kitimo prognozės pagal scenarijus (apimančios 14–29 metų amžiaus jaunimą)

Pagal **neutralų scenarijų** 2030 m. Lietuvoje būtų nustatytas minimalus pirataavimo indekso sumažėjimas. Tai pirmiausia lemtų prognozuojama tendencija, kad didžiųjų miestų gyventojai vartoja daugiau nelegalaus turinio ir jų dalis bendrojoje populiacijoje didės, tačiau padidės ir vyriausios asmenų grupės, mažai vartojančios nelegalų turinį, dalis.

Pagal **pesimistinį scenarijų** 2030 m. būtų nustatytas vidutinio dydžio pirataavimo indekso augimas. Tai daugiausia lemtų šios scenarijaus prielaidos: sumenkęs žmonių sąmoningumas ir nepakantumas nelegalaus turinio vartojimui (R5), dėl išaugusio nelegalaus turinio prieinamumo padidėjęs jo vartojimas.

Pagal **optimistinį scenarijų** 2030 m. būtų nustatytas vidutinio dydžio pirataavimo indekso sumažėjimas. Tai lemtų šios scenarijaus prielaidos: dėl išaugusio visuomenės sąmoningumo padidėtų žmonių nepakantumas nelegalaus turinio vartojimui (R5), o dėl sumažėjusio nelegalaus turinio prieinamumo sumažėtų jo vartojimas.

2.5. Tyrimo išvados

4 iš 10 Lietuvos gyventojų bent kartais vartoja nelegalų turinį (įvertinant paklaidą, tikrasis skaičius būtų 37–43 proc. Lietuvos gyventojų), o reguliariai tai daro ketvirtadalis gyventojų (26 proc., įvertinus paklaidą – 23–28 proc. Lietuvos gyventojų). Nelegalus turinys dažniausiai vartojamas vizualine forma (filmai, serialai, televizijos laidos, vaizdo įrašai) (33 proc.) bei muzikos klausymui (26 proc.).

Vertinant šiuos duomenis, būtina atsižvelgti į tai, kad apie ketvirtadalis gyventojų nurodo negalintys lengvai atskirti legalaus ir nelegalaus turinio šaltinių. Be to, atsakydami į klausimą apie legalių ir nelegalių šaltinių vartojimą skirtingose turinio kategorijose 13–28 proc. vartotojų rinkosi variantą „Sunku pasakyti“. Todėl būtina turėti omenyje, kad realus nelegalių šaltinių vartojimo lygis gali būti didesnis. Iš vienos pusės, tokie rezultatai galėtų rodyti švietimo spragą, tačiau, reikia pažymėti, kad daliai respondentų toks gebėjimas gali būti neaktualus, jei jie renkasi tik gerai žinomus legalius šaltinius. Šią prielaidą patvirtina tai, kad atsakymą „Sunku pasakyti“ dažniau rinkosi respondentai, kurie nurodė nevartojantys nelegalaus turinio, negu jį vartojantys respondentai.

Vertinant skirtingų veiksmų su nelegaliu turiniu priimtinumą, laikyta, kad, jei bent vienas iš nurodytų būdų respondentui yra priimtinas, jis priskiriamas prie nelegalaus turinio vartojimą toleruojančių asmenų. Tokių asmenų dalis Lietuvoje siekia 48 proc. Atskiri veiksmai priimtini nuo 10 iki 26 proc. Lietuvos gyventojų. Palyginti su Suomija, kurioje buvo pateiktas labai panašus klausimas, Lietuvoje skaičiai yra didesni. Nors Suomijoje be teisių savininko leidimo „Youtube“ įkeltų įrašų žiūrėjimas irgi buvo priimtinas palyginti didelei daliai respondentų (28 proc.), kiti būdai vertinti kaip gerokai mažiau priimtini, pvz., parsisiuntimas savo naudojimo reikmėms priimtinas 13 proc. suomių, o Lietuvoje – net 26 proc. gyventojų⁶. Tai atskleidžia, kad Lietuvoje dar nėra iki galo aiškiai suprantama, jog bet koks nelegalaus turinio vartojimas yra laikomas piratavimu ir daro žalą turinio kūrėjams. Šie rezultatai parodo aiškų gyventojų švietimo poreikį šia tema.

Dažniausios respondentų nurodomos nelegalaus turinio vartojimo priežastys yra susijusios su turinio kaina ir didesniu turinio prieinamumu nelegaliuose šaltiniuose. Viena vertus, tai leistų tikėtis, kad kylant pragyvenimo lygiui nelegalaus turinio vartojimas turėtų mažėti, kita vertus, akivaizdu, kad to nepakanka ir kad reikia didinti legalaus turinio prieinamumą Lietuvos gyventojams, nes vartotojai nelegaliuose šaltiniuose randa (ar mano randantys) didesnę turinio įvairovę. To priežastimi gali būti tai, jog ne visas kitose užsienio šalyse pateikiamas mokamas legalus turinys yra prieinamas jungiantis iš Lietuvos. Taip pat, svarbu pažymėti, kad nelegalaus turinio vartojimas nebuvo statistiškai reikšmingai susijęs su pajamomis ar respondentų subjektyviai vertinama savo finansine padėtimi. Tai patvirtina, kad nelegalaus turinio vartojimą lemia ne tik ekonominės priežastys.

Vertinant gyventojų (ne)pakantumą nelegalaus turinio vartojimui, piratinio turinio nevartojantys asmenys turi tvirtesnes nuostatas dėl piratinio turinio vartojimo nepriimtimumo. Tai rodo, kad norint

⁶ Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry, *Ainestoit*. Prieiga: <https://ttvk.fi/neuvonta/aineistot>

mažinti nelegalaus turinio vartojimą yra svarbu visuomenėje aktyviai komunikuoti, kad nelegalaus turinio vartojimas yra nelegali ir moraliai nepriimtina veikla.

Apklausa išryškino tam tikras žinių ir informacijos spragas: daugiausia respondentų nurodė mažai girdėję, kokią žalą daro nelegalaus turinio vartojimas, tačiau didesnei daliai respondentų pakanka informacijos apie prieigas prie lietuvių ir užsienio kūrėjų kūrinių internete. Iš dalies žinių trūkumą rodo ir tai, kad didelė dalis gyventojų nesugeba arba negali pasakyti, kad geba atskirti legalų ir nelegalų turinį. Kita vertus, kaip rodo duomenys, šis gebėjimas priklauso ne tik nuo turimų žinių, bet ir nuo realios patirties vartojant nelegalų turinį ar su juo susiduriant.

Daugiau kaip pusę gyventojų yra pasiekusi komunikacija apie nelegalų turinį viešojoje erdvėje arba savo socialinėje aplinkoje. Šeštadalis 14–19 metų amžiaus jaunuolių pamena susidūrę su informacija apie nelegalų turinį savo mokymosi įstaigose. Šie rezultatai rodo, kad nelegalaus turinio vartojimo klausimas dar nėra įtrauktas į vidurinės mokyklos mokymų programas, tačiau bent dalis švietimo institucijų šią problemą aptaria. Tai, kad dalis asmenų yra kalbėję apie nelegalų turinį savo aplinkoje ar pastebėję viešosios komunikacijos pranešimų, rodo, kad šalyje nelegalaus turinio klausimas yra aptariamasis ir asmeninėje aplinkoje. Iš to galima daryti išvadą, kad bent dalis gyventojų supranta savo dviprasmišką elgesio su nelegaliu turiniu vertinimą, tad atsiveria tolesnių diskusijų ir teigiamų pokyčių galimybė. Teigiamų pokyčių galimybę rodo ir tai, kad visuomenėje nėra dominuojančio įsitikinimo, kad visi vartoja nelegalų turinį (nuomonės šiuo klausimu pasiskirstė maždaug tolygiai).

Vertinant nelegalaus turinio aptarimą asmeninėje aplinkoje, atkreiptinas dėmesys į tai, kad 4 iš 10 tėvų yra aptarę nelegalaus turinio klausimą su savo vaikais, o ketvirtadalis nežino, ar jų nepilnamečiai internetu besinaudojantys vaikai vartoja nelegalų turinį. Taip pat, pastebėta, kad elgesys su nelegaliu turiniu ir nuostatos šeimoje turi polinkį sutapti – jei nelegalų turinį vartoja tėvai, jį linkę rinktis ir jų vaikai, o tų vaikų, kurie nevartoja nelegalaus turinio, tėvai dažniau išreiškia nepritarimą dėl tokio turinio vartojimo. Tai rodo toleranciją nelegalaus turinio vartojimui ir kartu esamas galimybes keisti nuostatas bene svarbiausioje socializacijos aplinkoje – viena vertus, per tėvus būtų galima formuoti jaunimo nuostatas, kita vertus, vaikus per kampanijas mokyklose skatinti žinių perduoti šeimai.

Remiantis apklausa, prieš renkant nelegalų turinį gyventojus labiausiai paskatintų susimąstyti (matyti, ir atgrasyti) galimos neigiamos pasekmės – rizika nutekinti asmens duomenis, pakenkti kompiuteriui, gauti baudą, o ne legalaus turinio prieinamumą, solidarumą su kūrinių autoriais ar socialinės aplinkos įtaką pabrėžiantys teiginiai. Net ir nedidelės baudos didelę dalį gyventojų paskatintų atsisakyti vartoti nelegalų turinį (kad nepaskatintų jokia bauda, nurodė tik dešimtadalis respondentų).

Vertinant apklausos rezultatus, pastebėta, kad daugelio klausimų, kai buvo galimybė rinktis atsakymą „Sunku pasakyti“, atveju tokie atsakymai sudaro reikšmingą (tipiškai siekiančią 10–20 proc.) visų atsakymų dalį. Taip pat didelė dalis respondentų penkių pozicijų skalės klausimuose rinkosi vidurines reikšmes („Nei taip, nei ne“). Viena vertus, tai yra dažna tendencija daugelyje apklausų sudėtingesniais klausimais, kita vertus, tai galima vertinti kaip ambivalentiškas, aiškiai nesusiformavusias nuostatas nelegalaus turinio klausimu, žinių trūkumą. Visa tai rodytų tolesnį švietimo ir diskusijų visuomenėje poreikį.

Vertinant nelegalaus turinio vartojimo ir nuostatų kitimo prognozes, matyti, kad 2024 m. bendras piratavimo lygis Lietuvoje yra žemesnis, nei buvo numatyta. Tai rodo, kad prognozuojant nelegalaus turinio vartojimą ateityje, tikėtina, kad galima remtis optimistiniu scenarijumi, kuris numato vidutinio dydžio piratavimo indekso mažėjimą. Vis dėlto, tiksliau vertinti nelegalaus turinio prognozes galima bus turint tęstinių tyrimų duomenis. Mažėjantis piratavimo indeksas būtų paaiškinamas augančių gyventojų sąmoningumu ir nepakantumu nelegalaus turinio vartojimui, taip pat, mažėjančiu nelegalaus turinio prieinamumu, kuris dalį vartotojų paskatintų atsisakyti piratavimo. Tačiau svarbu atkreipti dėmesį, kad 14-29 m. respondentų grupėje yra fiksuojamas piratavimo lygio indekso augimas, tad yra būtina imtis prevencinių priemonių švietimo sistemoje, norint sumažinti nelegalaus turinio vartojimą jaunimo tarpe.

Apklausoje rezultatai atskleidžia nelegalaus turinio vartojimo lygį tarp Lietuvos gyventojų ir leis stebėti jo pokyčius ateityje. Jie taip pat rodo tam tikro lygio toleranciją tokio turinio vartojimui ir patvirtina tiek realių ribojimo bei teisinių priemonių, tiek informacijos sklaidos ir švietimo poreikį.

3. Tyrimo klausimynas

Įžanga respondentams

Ši apklausa yra skirta ištirti įvairaus internetinio turinio (filmų, muzikos ir kt.) vartojimo įpročius tarp Lietuvos gyventojų. Apklausoje nėra teisingų ar klaidingų atsakymų. Mums itin svarbu sužinoti visų gyventojų įpročius ir požiūrį, todėl maloniai kviečiame atsakyti nuoširdžiai. Garantuojame, kad visi atsakymai bus analizuojami tik apibendrinta forma.

K1 Turinio kategorijų vartojimas (T)

Kaip dažnai per pastaruosius 12 mėnesių Jūs klausėtės, žiūrėjote, skaitėte, naudojote toliau nurodytą turinį **internete** arba atsisiuntėte jį **iš interneto**?

Vienas atsakymas kiekvienoje eilutėje.

	Kasdien ar beveik kasdien	Kelis kartus per savaitę	Vieną kartą per savaitę	Kelis kartus per mėnesį	Kartą per mėnesį arba rečiau	Nė karto
1. Filmai, serialai, televizijos laidos, vaizdo įrašai (išskyrus sporto transliacijas)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
2. Muzika (išskyrus muzikos vaizdo įrašus, natus)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
3. Sporto transliacijos	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
4. Dramos kūrinių įrašai (spektakliai, miuziklai ir pan.)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
5. Rašytinis turinys (el. knygos, audioknygos, žurnalai)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
6. Muzikos natos (skirtos kūriniams atlikti)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
7. Mokomasis audiovizualinis turinys, pvz., el. paskaitos	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
8. Vaizdo žaidimai	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
9. Kompiuterinės programos (pvz., Word, Photoshop, Anglonas)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)

K2 Turinio vartojimo būdai

Galvodami apie paskutinius 12 mėnesių, nurodykite, kaip dažniausiai naudojote pasirinktą turinį?

Filtru iš K1: nerodyti tų eilučių, kuriose pasirinko „Nė karto“.

	Tiesiogiai naršyklėje ar programėlėje	Naudojasi kompiuteryje, telefone ar kitur išsaugota kopija	Abu vienodai: naudojasi tiesiogiai IR išsaugota kopija
1. Filmai, serialai, televizijos laidos, vaizdo įrašai (išskyrus sporto transliacijas)	(1)	(2)	(3)
2. Muzika (išskyrus muzikos vaizdo įrašus, natus)	(1)	(2)	(3)
3. Sporto transliacijos	(1)	(2)	(3)
4. Dramos kūrinų įrašai (spektakliai, miuziklai ir pan.)	(1)	(2)	(3)
5. Rašytinis turinys (el. knygos, audioknygos, žurnalai)	(1)	(2)	(3)
6. Muzikos natos (skirtos kūriniam atlikti)	(1)	(2)	(3)
7. Mokomasis audiovizualinis turinys, pvz., el. paskaitos	(1)	(2)	(3)
8. Vaizdo žaidimai	(1)	(2)	(3)
9. Kompiuterinės programos (pvz., Word, Photoshop, Anglonas)	(1)	(2)	(3)

K3 Subjektyvus gebėjimo atskirti legalias ir piratines turinio prieigas vertinimas (T)

Kai kurie internete prieinami turinio šaltiniai (svetainės, tiesioginio žiūrėjimo platformos) yra legalūs, t. y. juose pateikiamas turinys gavus autorių sutikimą, o kai kurie – piratiniai, t. y. turinys juose pateikiamas be autorių sutikimo. Abiem atvejais turinys gali būti ir mokamas, ir nemokamas. Kiek Jums asmeniškai lengva ar sunku atskirti, ar internetinė prieiga prie Jūsų naudojamo turinio (filmų, muzikos, el. knygų ir t. t.) yra legali ar piratinė?

1. Labai lengva
2. Gana lengva
3. Gana sunku
4. Labai sunku
5. Sunku pasakyti

K4 Legalių ir piratinių svetainių atskyrimo būdai

Jūsų manymu, kurie iš šių požymių būdingi legalioms svetainėms, piratinėms svetainėms arba abiem?

Atsakymus pateikti atsitiktine tvarka.

	Legalios svetainės požymis	Piratinės svetainės požymis	Būdinga tiek legalioms, tiek piratinėms svetainėms	Sunku pasakyti
1. Pateikiama kontaktinė informacija arba kontaktinė forma	(1)	(2)	(3)	(99)
2. Pateikiama turinio platintojo juridinė informacija (įmonės pavadinimas, rekvizitai)	(1)	(2)	(3)	(99)
3. Rodomas mokėjimo būdas su logotipais (Mastercard, Visa, Paysera ir pan.)	(1)	(2)	(3)	(99)
4. Svetainė paieškos sistemų (Google ar kt.) rezultatuose pateikiama sąrašo viršuje	(1)	(2)	(3)	(99)
5. Kokybiškas, šiuolaikinis svetainės dizainas	(1)	(2)	(3)	(99)
6. Už turinį galima susimokėti ne tik pinigais, bet ir taškais	(1)	(2)	(3)	(99)
7. Naršant po svetainę ar paleidžiant joje turinį iššoka reklaminiai langai / baneriai	(1)	(2)	(3)	(99)
8. Prašoma paremti svetainę, aukoti SMS ar kitais būdais, paremti komandą	(1)	(2)	(3)	(99)
9. Svetainė turi tokią adreso pabaigą kaip .in, .to, .cc, .net	(1)	(2)	(3)	(99)

K5 Nelegalių turinio šaltinių spontaniškas įvardijimas

Įrašykite tris Jums žinomų **piratinių** turinio svetainių / platformų / programėlių pavyzdžius:

Atviras klausimas

- 1.
- 2.
- 3.

K6 Legalių turinio šaltinių spontaninis įvardijimas

Įrašykite tris Jums žinomų **legalių** turinio svetainių / platformų / programėlių pavyzdžius:

Atviras klausimas

- 1.
- 2.
- 3.

K7 Legalaus ir nelegalaus turinio vartojimas (T)

Kaip manote, kokį skaitmeninį turinį – legalų ar piratinį – naudojote per pastaruosius 12 mėn., nepriklausomai nuo to, ar jį naudojote tiesiogiai per naršyklę / programėlę, ar parsisiuntę į savo įrenginį?

Filtrai iš K1: nerodyti tų eilučių, kuriose pasirinko „Nei karto“. Vienas atsakymas kiekvienoje eilutėje.

	Naudojau tik legalų turinį	Naudojau dalį legalaus, dalį piratinio turinio	Naudojau tik / daugiausia piratinį turinį	Sunku pasakyti
1. Filmai, serialai, televizijos laidos, vaizdo įrašai (išskyrus sporto transliacijas)	(1)	(2)	(3)	(99)
2. Muzika (išskyrus muzikos vaizdo įrašus, natos)	(1)	(2)	(3)	(99)
3. Sporto transliacijos	(1)	(2)	(3)	(99)
4. Dramos kūrinių įrašai (spektakliai, miuziklai ir pan.)	(1)	(2)	(3)	(99)
5. Rašytinis turinys (el. knygos, audioknygos, žurnalai)	(1)	(2)	(3)	(99)
6. Muzikos natos (skirtos kūriniam atlikti)	(1)	(2)	(3)	(99)
7. Mokomasis audiovizualinis turinys, pvz., el. paskaitos	(1)	(2)	(3)	(99)
8. Vaizdo žaidimai	(1)	(2)	(3)	(99)
9. Kompiuterinės programos (pvz., Word, Photoshop, Anglonas)	(1)	(2)	(3)	(99)

K8 Nelegalaus turinio nenaudojimo priežastys

Kokios priežastys lemia, kad renkatės tik legalų, mokamą ar nemokamą, turinį? Pažymėkite visus tinkamus atsakymus.

Filtrai iš K7: klausti, jei visi atsakymai K7 (1-9) = Naudojau tik legalų turinį. 1-9 atsakymus pateikti atsitiktine tvarka.

1. Man pakanka to, ką galiu rasti legaliuose šaltiniuose
2. Turinio kokybė geresnė legaliuose šaltiniuose
3. Nenoriu daryti nieko nelegalaus
4. Manau, kad kūrėjams turi būti atlyginta už jų kūrinius
5. Bijau, kad naudojantis piratinėmis priemonėmis (svetainėmis) mano kompiuteris ar kitas įrenginys bus užkrėstas virusais arba kenkėjiškomis programomis
6. Bijau, kad naudojantis piratinėmis priemonėmis (svetainėmis) bus nutekinti mano asmeniniai duomenys
7. Turėjau blogos patirties naudojantis nelegaliais šaltiniais, priemonėmis (svetainėmis)
8. Nemoku rasti ar parsisiųsti piratinio turinio
9. Legalaus mokamo turinio kaina nėra tokia didelė, kad negalėčiau susimokėti
10. Kita (įrašykite):
11. Sunku pasakyti

K9 Legalaus mokamo turinio naudojimas (T)

Ar per paskutinius 12 mėn. naudojotės **mokamomis legalaus** turinio prenumeratomis arba įsigijote atskirus kūrinius? *Atsakykite ir tuo atveju, jei už prenumeratą / kūrinių mokėjo kitas asmuo (šeimos narys, partneris ar pan.), tačiau ją / jį naudojote ir Jūs. Jei kokio nors turinio prenumerata šiuo metu nesinaudojate, bet naudojotės per paskutinius 12 mėn., atsakykite ir apie ją.*

Filtrai iš K1: nerodyti tų eilučių, kuriose pasirinko „Nė karto“. Keli atsakymai eilutėje.

	Prenumeruoju (prenumeravau) bent vieną kanalą, pirkau ribotos trukmės licenciją	Pirkau bent vieną atskirą kūrinių, produktą, neribotos trukmės licenciją	Neprenumeruoju (neprenumeravau) ir nepirkau atskiro produkto, kūrinių ar licencijos
10. Filmai, serialai, televizijos laidos, vaizdo įrašai (išskyrus sporto transliacijas)	(1)	(2)	(3)

11. Muzika (išskyrus muzikos vaizdo įrašus, natas)	(1)	(2)	(3)
12. Sporto transliacijos	(1)	(2)	(3)
13. Dramos kūrinių įrašai (spektakliai, miuziklai ir pan.)	(1)	(2)	(3)
14. Rašytinis turinys (el. knygos, audioknygos, žurnalai)	(1)	(2)	(3)
15. Muzikos natos (skirtos kūriniams atlikti)	(1)	(2)	(3)
16. Mokomasis audiovizualinis turinys, pvz., el. paskaitos	(1)	(2)	(3)
17. Vaizdo žaidimai	(1)	(2)	(3)
18. Kompiuterinės programos (pvz., Word, Photoshop, Anglonas)	(1)	(2)	(3)

K10 Nelegalaus turinio šaltinių vartojimo dažnis (T)

Galvodami apie paskutinius 12 mėn., nurodykite, kiek dažnai naudojote nurodytą piratinį turinį? *Jei kokį nors turinį, pvz., serialą, parsisiuntėte vieną kartą, bet žiūrėjote jį dažniau, nurodykite jo žiūrėjimo, o ne parsisiuntimo dažnį.*

Filtras iš K7: pateikti tik tas eilutes, kur pažymėjo, kad naudoja piratinį turinį („Naudojau tik / daugiausia piratinį turinį“ arba „Naudojau dalį legalaus, dalį piratinio turinio“).

	Kasdien ar beveik kasdien	Kelis kartus per savaitę	Vieną kartą per savaitę	Kelis kartus per mėnesį	Kartą per mėnesį arba rečiau	Nė karto
1. Filmai, serialai, televizijos laidos, vaizdo įrašai (išskyrus sporto transliacijas)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(99)
2. Muzika (išskyrus muzikos vaizdo įrašus, natas)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(99)
3. Sporto transliacijos	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(99)
4. Dramos kūrinių įrašai (spektakliai, miuziklai ir pan.)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(99)
5. Rašytinis turinys (el. knygos, audioknygos, žurnalai)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(99)

6. Muzikos natos (skirtos kūriniam atlikti)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(99)
7. Mokomasis audiovizualinis turinys, pvz., el. paskaitos	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(99)
8. Vaizdo žaidimai	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(99)
9. Kompiuterinės programos (pvz., Word, Photoshop, Anglonas)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(99)

K11 Nelegalaus turinio pasirinkimo priežastys

Galvodami apie paskutinius 12 mėn. ir visas piratinio turinio rūšis, nurodykite, kokios priežastys lėmė tai, kad rinkotės piratinį turinį? *Pažymėkite iki 4 svarbiausių priežasčių.*

Filtrai: jei K7 bent vienoje eilutėje pažymėjo, kad naudoja piratinį turinį („Naudojau tik / daugiausia piratinį turinį“ arba „Naudojau dalį legalaus, dalį piratinio turinio“). 1-12 atsakymus pateikti atsitiktine tvarka. Mažiausiai 1, daugiausiai 4 atsakymai.

1. Nenoriu mokėti už tai, ką galiu gauti nemokamai
2. Legaliai pirkti turinį man yra per brangu
3. Naudoju tam tikrą turinį gana retai ir nenoriu mokėti už tai, kuo pasinaudosiu vos kelis kartus
4. Legaliuose šaltiniuose nerandu norimo turinio
5. Piratiniuose šaltiniuose galiu rasti daugiau įvairesnio turinio
6. Noriu peržiūrėti turinį kuo greičiau, nelaukdamas (-a), kol jis pasirodys legaliuose šaltiniuose
7. Turinį iš nelegalių šaltinių galiu naudoti pakartotinai bet kuriame įrenginyje
8. Noriu išbandyti turinį prieš jį pirkdamas (-a) iš legalios svetainės
9. Trūksta legalaus turinio man gerai suprantama arba mano gimtąja kalba
10. Kita (įrašykite)
11. Sunku pasakyti

K12 Skirtingų veiksmų su nelegaliu turiniu priimtumas (T)

Dabar pateiksime keletą teiginių apie skaitmeninio turinio naudojimą internete. Prašome nurodyti, kiek Jums atrodo priimtini vieni ar kiti veiksmai.

1-8 atsakymus pateikti atsitiktine tvarka. Vienas atsakymas kiekvienoje eilutėje.

	Visiškai nepriimtina	Nepriimtina	Nei priimtina, nei nepriimtina	Priimtina	Visiškai priimtina	Sunku pasakyti
1. Žiūrėti vaizdo įrašus, įkeltus į Youtube be autoriaus leidimo	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(99)
2. Naudotis iš kitų gautais (t. y. jiems priklausančiais / vieno vartotojo) mokamų prieigų slaptažodžiais ar programinės įrangos licencijomis	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(99)
3. Žiūrėti filmus, serialus ar kitą turinį piratinėje turinio transliavimo svetainėje	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(99)
4. Parsisiųsti piratinę muziką, filmus ar kitą turinį tik savam naudojimui	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(99)
5. Pasidalinti su kitais iš piratinių šaltinių gauta muzika, filmais ar kitu turiniu	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(99)
6. Įkelti į internetą iš piratinių šaltinių gautą muziką, filmus ar kitą turinį	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(99)
7. Be teisių savininko leidimo įkelti į internetą iš legalių šaltinių (interneto, DVD, pirktos ar bibliotekos knygos ar kt.) gautą muziką, filmus ar kitą turinį	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(99)
8. Naudoti tokį piratinį turinį, kuris neprieinamas legaliuose šaltiniuose	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(99)

K13 Nelegalaus turinio paieškos būdai (T)

Kokiu būdu įprastai ieškote piratinio turinio? Pasirinkite visus tinkamus atsakymus.

Filtrai: jei K7 bent vienoje eilutėje pažymėjo, kad naudoja piratinį turinį („Naudojau tik / daugiausia piratinį turinį“ arba „Naudojau dalį legalaus, dalį piratinio turinio“).

Galimi keli atsakymai. 1-4 atsakymus rodyti atsitiktine tvarka.

1. Einu tiesiai į man žinomą piratinio turinio svetainę
2. Ieškau informacijos / nuorodų į turinį socialinių tinklų grupėse
3. Ieškau per paieškos sistemą (Google, Bing, Yahoo ar kt.)
4. Ieškau per *torrent* programą (-as)
5. Kitaip (įrašykite)

K14 Nelegalaus turinio paieškai naudojamos paieškos sistemos (T)

Kokią paieškos sistemą naudojate piratinio turinio paieškai? Pasirinkite visus tinkamus atsakymus.

Filtras: Jei K13 pažymėjo 3 „leškau per paieškos sistemą (Google, Bing, Yahoo ar kt.)“. Galimi keli atsakymai.

1. Google
2. Bing
3. Yahoo
4. Yandex
5. Kitą (įrašykite)
6. Nežinau

K15 Nelegalaus turinio prieigos būdai (1) (T)

Kuriuos iš toliau nurodytų veiksmų esate darę per paskutinius 12 mėn.? Pažymėkite visus tinkamus atsakymus.

Filtras: jei K7 bent vienoje eilutėje pažymėjo, kad naudoja piratinį turinį („Naudojau tik / daugiausia piratinį turinį“ arba „Naudojau dalį legalaus, dalį piratinio turinio“). 1-10 atsakymus pateikti atsitiktine tvarka.

1. Žiūrėjau ar klausiau turinį tiesiai piratinėje svetainėje
2. Naudojau iš kitų gautais (t. y. jiems priklausančiais / vieno vartotojo) mokamų prieigų slaptažodžiais ar programinės įrangos licencijomis
3. Naudojau piratiniais grojaraščiais (*playlist*)
4. Gavau piratinį turinį iš draugų, pažįstamų
5. Gavau piratinę / „nulažtą“ kompiuterinę programą (-as) iš pasamdytų ar pažįstamų kompiuteristų
6. Mokėjau už prieigą prie piratinių šaltinių
7. Gavau piratinį turinį per Telegram, Messenger ar kitas momentinių pranešimų programas
8. Įkėliau į piratinę svetainę kokį nors turinį
9. Nė vieno iš nurodytų

K16 Nelegalaus turinio prieigos būdai (2) (T)

Kuriuos iš toliau nurodytų veiksmų esate darę per paskutinius 12 mėn.? Pažymėkite visus tinkamus atsakymus.

Filtras: jei K7 bent vienoje eilutėje pažymėjo, kad naudoja piratinį turinį („Naudojau tik / daugiausia piratinį turinį“ arba „Naudojau dalį legalaus, dalį piratinio turinio“). 1-18 atsakymus pateikti atsitiktine tvarka.

1. Parsisiunčiau piratinį turinį tiesiai iš interneto svetainės

2. Parsisiunčiau piratinį turinį per *torrentus*
3. Parsisiunčiau piratinį turinį per P2P tinklus
4. Parsisiunčiau piratinį turinį iš Facebook grupių, kuriose dalijamasi tokiu turiniu
5. Žiūrėjau piratinį turinį per TV priedėlius / grotuvus (pvz., Kodi) su įdiegtais nelegaliais priedais
6. Pakeičiau DNS nustatymus arba naudoju DNS teikėjus arba kitas atblokovimo priemones, kad prisijungčiau prie piratinio blokuojamo turinio
7. Naudojau piratinėmis svetainėmis per Tor naršyklę ar kitas anoniminį naršymą leidžiančias naršykles
8. Prieidamas (-a) prie piratinio turinio naudojau VPN paslauga
9. Nė vieno iš nurodytų

K17 Neigiamos patirtys naudojantis nelegaliu turiniu

Su kokiomis neigiamomis pasekmėmis Jums teko susidurti per paskutinius 12 mėn., naudojantis piratiniu turiniu? Galimi keli atsakymai.

Filtrai: jei K7 bent vienoje eilutėje pažymėjo, kad naudoja piratinį turinį („Naudojau tik / daugiausia piratinį turinį“ arba „Naudojau dalį legalaus, dalį piratinio turinio“). 1-10 atsakymus pateikti atsitiktine tvarka.

1. Prasta garso / vaizdo kokybė
2. Sulėtėjo kompiuterio / kito įrenginio veikimas
3. Kompiuteris / kitas įrenginys pradėjo rodyti nepageidaujamą turinį (pornografiją, apgaulingą reklamą (*scam*) ar kt.)
4. Kompiuteris / kitas įrenginys nustojo veikti („pakibo“) ar išsijungė
5. Kompiuteris / kitas įrenginys buvo užkrėstas virusais ar kenkėjiškais programomis
6. Į kompiuterį / kitą įrenginį įsidiegė nereikalingos kompiuterinės programos
7. Buvo pavogti mano mokėjimo kortelės / banko duomenys
8. Buvo nutekinti mano asmeniniai duomenys ir pradėjau gauti nepageidaujamus el. laiškus, brukalą (*spam*)
9. Sumokėjau už turinį, bet negalėjau juo pasinaudoti
10. Buvo nutekintas mano slaptažodis („nulaužta“ paskyra) ir teko jį pasikeisti
11. Kita (įrašyti)
12. Nesusidūriau su jokiais neigiamomis pasekmėmis

K20 Teiginiai, galintys paskatinti susimąstyti apie nelegalaus turinio vartojimą

Kiek toliau pateikti teiginiai paskatintų Jus susimąstyti prieš naudojant piratinį skaitmeninį turinį?

Filtrai: jei K7 bent vienoje eilutėje pažymėjo, kad naudoja piratinį turinį („Naudojau tik / daugiausia piratinį turinį“ arba „Naudojau dalį legalaus, dalį piratinio turinio“). Atsakymus pateikti atsitiktine tvarka.

	Nepaskatintų	Greičiau nepaskatintų	Greičiau paskatintų	Paskatintų	Sunku pasakyti
1. Naudojant piratinį turinį gali būti pavogti Jūsų mokėjimo kortelės ar banko duomenys	(1)	(2)	(3)	(4)	(99)
2. Rinkdamiesi piratinį turinį darote žalą Jūsų mėgstamiems kūrėjams	(1)	(2)	(3)	(4)	(99)
3. Naudooti piratinį turinį nėra „kieta“	(1)	(2)	(3)	(4)	(99)
4. Naudodami piratinį turinį rizikuojate gauti baudą	(1)	(2)	(3)	(4)	(99)
5. Naudodami piratinį turinį galite savo įrenginį užkrėsti virusais ar kenkėjiškomis programomis	(1)	(2)	(3)	(4)	(99)
6. Nusipirkti legalią priemonę prieš filmų ar muzikos mėnesiui kainuoja tiek pat, kiek keli puodeliai kavos	(1)	(2)	(3)	(4)	(99)
7. Naudodami piratinį turinį finansuojate organizuotą nusikalstamumą	(1)	(2)	(3)	(4)	(99)

K21 Baudos kaip priemonė stabdyti nelegalaus turinio vartojimą (T)

Įsivaizduokite, kad už piratinio turinio naudojimą Lietuvoje įvestos piniginės baudos fiziniams asmenims. Kaip manote, kokio dydžio galima bauda Jus jau paskatintų atsisakyti piratinio turinio naudojimo?

Filtrai: jei K7 bent vienoje eilutėje pažymėjo, kad naudoja piratinį turinį („Naudojau tik / daugiausia piratinį turinį“ arba „Naudojau dalį legalaus, dalį piratinio turinio“).

1. 50 eurų
2. 100 eurų
3. 200 eurų
4. 500 eurų

5. 700 eurų
6. 1000 eurų
7. Daugiau nei 1000 eurų
8. Jokia
9. Sunku pasakyti

K22 Žinios, nuostatos ir įsitikinimai (T)

Dabar pateiksime Jums keletą teiginių apie autorių teises ir piratinį turinį internete. Prašome nurodyti, kiek sutinkate su pateiktais teiginiais.

Vienas atsakymas kiekvienoje eilutėje. Atsakymus rodyti atsitiktine tvarka.

	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nei sutinku, nei nesutinku	Sutinku	Visiškai sutinku	Sunku pasakyti
1. Šiais laikais visi naudoja piratinį turinį	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(99)
2. Manau, kad individualių žmonių naudojimas piratiniu turiniu niekam žalos nedaro	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(99)
3. Ne tik piratinio turinio pateikimas internete, bet ir jo naudojimas savo tikslais yra nusikaltimas ir už jį turėtų būti baudžiama	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(99)
4. Piratinio turinio naudojimas yra vagystė	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(99)
5. Man teko mažai girdėti apie tai, kokį konkretų nuostolį ir kam padaro nelegalaus turinio naudojimas	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(99)
6. Man pakanka informacijos apie legalias prieigas prie <u>lietuvių</u> kūrėjų filmų, muzikos, knygų ir kitų kūrinių internete	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(99)
7. Man pakanka informacijos apie legalias prieigas prie <u>užsienio</u> kūrėjų filmų, muzikos, knygų ir kitų kūrinių internete	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(99)

K23-J Jaunimui: šeimos žinojimas apie nelegalaus turinio naudojimą

Ar Jūsų tėvai ar globėjai žino, kad naudojate piratinį turinį?

Filtrai: amžius (D1) = 14-19 metų

1. Taip
2. Greičiau taip
3. Greičiau ne
4. Ne
5. Sunku pasakyti

K24-J Jaunimui: tėvų / globėjų požiūris į nelegalaus turinio naudojimą

Filtrai: amžius (D1) = 14-19 metų

Formuluotė, jei K23-J = 1 arba 2

Ką Jūsų tėvai ar globėjai mano apie tai, kad naudojate piratinį turinį?

Formuluotė, jei vaikas nepiratauja (jei visi atsakymai K7 (1-9) = Naudojau tik legalų turinį) ARBA K23-J = 3, 4, 5 (Nežino, kad piratauja)

Kaip manote, ką Jūsų tėvai ar globėjai bendrai mano apie piratinio turinio naudojimą?

1. Nepitaria
2. Nei prieštarauja, nei pritaria
3. Pritaria
4. Nežinau

K25-J Jaunimui: tėvų / globėjų nelegalaus turinio naudojimas

Kiek Jums yra žinoma, ar Jūsų tėvai ar globėjai (ar vienas iš jų) patys naudoja piratinį turinį?

1. Taip, naudoja
2. Ne, nenaudoja
3. Nežinau

K23-T Tėvams: nelegalaus turinio aptarimas su vaikais

Ar kada nors esate kalbėję su savo vaikais apie nelegalaus turinio naudojimą, jo neigiamą ar teigiamą vertinimą?

Filtras: turi vaikų iki 17 metų (D6=1)

1. Taip
2. Ne
3. Neprisimenu
4. Mano vaikai kol kas nesinaudoja internetu, todėl šis klausimas man neaktualus

K24-T Tėvams: žinojimas apie vaikų elgesį

Kaip manote, ar Jūsų vaikai savarankiškai (susiradę patys) naudoja piratinį turinį?

Filtras: turi vaikų iki 17 metų (D6=1) ir nenurodė, kad vaikai nesinaudoja internetu (K23-T #4)

1. Taip
2. Greičiau taip
3. Greičiau ne
4. Ne
5. Nežinau

K26 Komunikacija apie nelegalų turinį socialinėje aplinkoje (T)

Ar kada nors esate pastebėję reklamų ar kitų pranešimų apie piratinio turinio naudojimą ar dalyvavę tam skirtuose renginiuose ar diskutavę šia tema? *Pažymėkite visus tinkamus atsakymus.*

1-5 atsakymus pateikti atsitiktine tvarka.

1. Mačiau socialinę reklamą, nukreiptą prieš piratinio turinio naudojimą
2. Dalyvavau paskaitoje / pamokoje / renginyje apie piratinio turinio naudojimą savo mokymo įstaigoje ir (arba) kalbėjau si apie tai su mokytojais / dėstytojais
3. Dalyvavau viešoje paskaitoje ar kitame renginyje apie piratinio turinio naudojimą (gyvai arba nuotoliu)
4. Esu diskutavęs (-usi) apie piratinio turinio naudojimą su draugais, šeimos nariais, pažįstamais, kolegomis
5. Skačiau straipsnių, žiūrėjau ar klausiausi laidų žiniasklaidoje apie piratinio turinio naudojimą
6. Kita (įrašykite)
7. Nė viena iš šių

Sociodemografiniai klausimai (T)

Klausimyno pradžioje

D1. Jūsų amžius: ____
(įrašyti)

D2. Jūsų lytis:
1. Vyras
2. Moteris

D3. Kur Jūs gyvenate?

1. Vilniaus miestas
2. Kauno miestas
3. Klaipėdos miestas
4. Panevėžio miestas
5. Šiaulių miestas
6. Vilniaus apskritis
7. Kauno apskritis
8. Klaipėdos apskritis
9. Šiaulių apskritis
10. Panevėžio apskritis
11. Alytaus apskritis
12. Marijampolės apskritis
13. Utenos apskritis
14. Telšių apskritis
15. Tauragės apskritis

D4. Prašome patikslinti, kur Jūs gyvenate.
PATEIKIAMAS LIETUVOS MIESTŲ SĄRAŠAS PAGAL APSKRITIS

D5. Kiek žmonių, įskaitant Jus, gyvena kartu su Jumis ir veda bendrą ūkį?

_____ žmonės

D6. Ar Jūs turite iki 17 m. (imtinai) amžiaus vaikų, kurie gyvena kartu su Jumis?

Jeigu pagrindinė anketa (ne 14–15 m. vaikų atranka) ir jei D5>1

1. Taip
2. Ne

14-15 m. respondentų atrankos klausimai

Užduodami po D5 klausimo, surinkus pagrindinę imtį arba respondentui neatitinkant pagrindinės imties atrankos kriterijų (t. y. viršijus amžiaus / lyties / gyvenamosios vietovės kvotą)

FILTRAS: Quotafull (pagal D1 iki D4) ir D5>1 (viršija pagrindinės imties kvotas ir turi vaikų iki 17 m.) ARBA D6=1 (atskirai renkant vaikų imtį)

A1. Ar Jūs turite 14–15 metų amžiaus vaikų?

1. Taip
2. Ne

Jeigu Ne = BAIGTI APKLAUSĄ, į pabaigos ekraną (screen out).

A2. Šios apklausos tikslas – suprasti Lietuvos gyventojų požiūrį į piratavimą. Apklausos auditorija – nuo 14 iki 64 metų. Tyrimo užsakovas – Lietuvos Respublikos kultūros ministerija.

Ar leistumėte savo vaikui, kuriam šiuo metu yra 14 arba 15 metų (vienam iš jų, jei turite daugiau nei vieną tokio amžiaus vaiką), dalyvauti šioje apklausoje? Užtikriname, kad Jūsų vaikas nebus prašomas įsigyti prekių ar kito turinio, mus domina tik jo / jos nuomonė.

1. Taip
2. Ne

Jeigu A2 = 2 BAIGTI APKLAUSĄ, į pabaigos ekraną (screen out). Jeigu A2 = 1, tęsti.

A3. Prieš perduodami anketą pildyti savo vaikui, prašome atsakykite į kelis sociodemografinius klausimus.

Jūsų vaiko, kuris pildys anketą, lytis:

1. Vyras
2. Moteris

A4. Jūsų vaiko, kuris pildys anketą, amžius:

1. 14 metų
2. 15 metų

A5. Kuris iš pateiktų teiginių geriausiai apibūdina Jūsų namų ūkio finansinę padėtį?

1. Pinigų kartais trūksta, juos tenka kruopščiai skaičiuoti, yra pasitaikę atvejų, kai turėjome skolintis
2. Pinigų užtenka, pavyksta šiek tiek sutaupyti, nekyla rūpesčių dėl išlaidų būtiniems dalykams ir paslaugoms
3. Pinigų užtenka, turime pakankamai santaupų, kad prireikus galėtume įsigyti brangesnį pirkinį (šaldytuvą, televizorių, naudotą automobilį)
4. Pinigų visiškai užtenka, turime daug santaupų ir prireikus galėtume įsigyti brangų pirkinį (virtuvės baldus, naują automobilį iš salono)
5. Sunku pasakyti / nenoriu nurodyti

A6. Kokios vidutinės vieno Jūsų namų ūkio nario pajamos per mėnesį „į rankas“? Sudėkite visų Jūsų šeimos narių, su kuriais gyvenate kartu ir vedate bendrą ūkį, „į rankas“ gaunamas pajamas (įskaitant pašalpas, stipendijas ir t. t.) ir gautą sumą padalinkite iš šeimos narių skaičiaus.

1. Iki 600 EUR
2. 601-900 EUR
3. 901-1200 EUR
4. 1201-1500 EUR
5. 1501 EUR ar daugiau
6. Sunku pasakyti / nenoriu nurodyti

A3. Dėkojame, kad patvirtinote savo sutikimą. Dabar norėtume Jūsų paprašyti, kad savo vaiką leistumėte prie kompiuterio ar kito įrenginio, kuriame pildote anketą. Nuo šio momento Jūsų vaikas turėtų pats užpildyti apklausą be Jūsų pagalbos. Norėdami pradėti apklausą, spustelėkite tęsti.

FILTRAS: jei A2 = 1

Rodyti pagrindinę anketą nuo įžangos į K1.

Klausimyno pabaigoje

D8. Ir, pabaigai, keletas klausimų apie Jus.

Koks yra aukščiausias Jūsų įgytas išsimokslinimas?

1. *(Rodyti, jei amžius 16-19 pagrindinėje imtyje)* Šiuo metu mokausi mokykloje
2. Pradinis
3. Pagrindinis
4. Vidurinis
5. Aukštesnysis
6. Aukštasis neuniversitetinis
7. Aukštasis universitetinis

D9. Jūsų tautybė:

Visiems (įskaitant 14–15 m. papildomą imtį)

1. Lietuvis (-ė)
2. Rusas (-ė)
3. Lenkas (-ė)
4. Kita
5. Nenoriu nurodyti

D10. Koks yra Jūsų pagrindinis užsiėmimas šiuo metu?

Visiems pagrindinėje imtyje; neklausti, jei D8=1; priskirti D10=9 automatiškai

1. Samdomas (-a) darbuotojas (-a)
2. Pats (-i) sau darbdavys (-ė)
3. Esate pensijoje
4. Motinystės / tėvystės / vaiko priežiūros atostogose
5. Nedirbate arba šiuo metu ieškote darbo
6. Nedirbate, nes turite negalią
7. Studentas (-ė)
8. Kita (įrašykite):

D11. Kokios yra Jūsų pareigos:

Filtrai iš D10: jei pasirinko d10.2 arba d10.3 (samdomas darbuotojas / pats sau darbdavys)

1. Vadovas (-ė) (įmonės, padalinio)
2. Specialistas (-ė), valstybės tarnautojas (-a)
3. Prekybos – paslaugų sferos darbuotojas (-a)
4. Kariškis (-ė), apsaugos darbuotojas (-a), policininkas (-ė) ir pan.
5. Kvalifikuotas (-a) darbininkas (-ė) (dirbantis (-i) su įranga ar mechanika; vairuotojas (-a))
6. Darbininkas (-ė), dirbantis (-i) fizinį darbą
7. Kita (įrašykite):

D12. Kaip vertinate savo naudojimosi internetu įgūdžius?

Visiems (įskaitant 14–15 m. papildomą imtį)

1. Silpni įgūdžiai
2. Gana silpni įgūdžiai
3. Vidutiniai įgūdžiai
4. Geri įgūdžiai
5. Puikūs įgūdžiai

D13. Kokia Jūsų šeiminei padėtis?

Klausti nuo 18 m.

1. Vedęs / ištekėjusi / turite partnerį (-ę) ir kartu gyvenate
2. Nevedęs / netekėjusi / neturite partnerio (-ės) arba turite, bet kartu negyvenate

D7a. Kuris iš pateiktų teiginių geriausiai apibūdina Jūsų / Jūsų namų ūkio finansinę padėtį?

Klausti, jei pagrindinė anketa (ne 14–15 m. vaikų atranka)

1. Pinigų kartais trūksta, juos tenka kruopščiai skaičiuoti, yra pasitaikę atvejų, kai turėjau skolintis
2. Pinigų užtenka, pavyksta šiek tiek sutaupyti, nekyla rūpesčių dėl išlaidų būtiniams dalykams ir paslaugoms
3. Pinigų užtenka, turiu pakankamai santaupų, kad prireikus galėčiau įsigyti brangesnį pirkinį (šaldytuvą, televizorių, naudotą automobilį)
4. Pinigų visiškai užtenka, turiu daug santaupų ir prireikus galėčiau įsigyti brangų pirkinį (virtuvės baldus, naują automobilį iš salono)
5. Sunku pasakyti

D7b. Prašome nurodyti, kokios yra vidutinės vieno Jūsų namų ūkio nario pajamos per mėnesį „į rankas“?

Klausti, jei pagrindinė anketa (ne 14–15 m. vaikų atranka)

Sudėkite visų Jūsų šeimos narių, su kuriais gyvenate kartu ir vedate bendrą ūkį, „į rankas“ gaunamas pajamas (darbo užmokestį, pašalpas, stipendijas ir panašiai) ir gautą sumą padalinkite iš šeimos narių skaičiaus.

1. Iki 600 EUR
2. 601–900 EUR
3. 901–1200 EUR
4. 1201–1500 EUR
5. 1501 EUR ar daugiau
6. Sunku pasakyti

D14. Jei norėtumėte pasidalinti nuomone ar papildomu komentaru apklausos tema, prašome įrašyti čia:

Klausti visų. Atviras klausimas (neprivalomas)

Dėkojame už skirtą laiką!